

Kohtuasi C-397/20**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

20. august 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Cour de cassation (Prantsusmaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

1. aprill 2020

Kassaator:

SR

I. Põhikohtuasja ese

- 1 Põhikohtuasja ese on siseteabe väärkasutamise tõttu algatatud kohtuliku eeluurimise käigus tehtud menelustoiimingute tühistamise nõue. Eelkõige pole kaebaja nõus ühendusandmete kasutamisega kooskõlas liikmesriigi õigusnormidega, mis on tema arvates liidu õiguse (direktiiv 2002/58/EÜ), põhiõiguste harta ja Euroopa inimõiguste konventsiooniga vastuolus.

II. Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

- 2 Cour de cassation (Prantsusmaa kassatsioonikohus) leiab, et põhikohtuasjas otsuse tegemiseks peab ta esitama Euroopa Liidu Kohtule ELTL artikli 267 alusel küsimused turu kuritarvitamist käsitlevate liidu õigusnormide tõlgendamise kohta, viisi kohta, kuidas neid ühitada isikuandmete kaitsmise nõuetega, ja juhul kui liikmesriigi õigusaktid, mille eesmärk on niisuguse kuritarvitamisega võidelda, tunnustatakse liidu õigusega vastuolus olevateks, siis ka võimaluse kohta selliste õigusaktide mõju ajutiselt säilitada, kui see on vajalik.

III. Eelotsuse küsimused

„1) Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/6/EÜ siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu

kuritarvitamise) kohta artikli 12 lõike 2 punktid a ja d ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi – ja millega asendati eespool viidatud direktiiv alates 3. juulist 2016 –, tõlgendatuna selle määruse põhjendusest 65 lähtudes, artikli 23 lõike 2 punktid g ja h eeldavad – arvestades et vahetatav teave on varjatud ja asjaomane üldsus võib hõlmata kõiki isikuid –, et riigisisene seadusandja peab saama kehtestada elektroonilise side ettevõtjatele ajutise, kuid üleüldise ühenduseandmete säilitamise kohustuse, et selle direktiivi artiklis 11 ja selle määruse artiklis 22 nimetatud haldusasutus saaks juhul, kui teatavate isikutega seoses on alus kahtlustada, et nad on osalised siseinfo alusel tehtavas tehingus või turuga manipuleerimises, lasta ettevõtjal endale edastada andmeliikluse olemasolevad salvestused juhtudel, mil on alust kahtlustada, et need uurimise esemega seotud salvestused võivad osutada asjakohaseks selle tõendamisel, et rikkumine leidis tõesti aset, võimaldades eelkõige teha kindlaks sidemed, mille asjaomased isikud enne kahtluste tekkimist sõlmisid?

2) Kui Euroopa Kohus peaks andma vastuse, mille tulemusena peab Cour de cassation (kassatsioonikohus) asuma seisukohale, et ühenduseandmete säilitamist käsitlevad Prantsusmaa õigusaktid ei ole liidu õigusega kooskõlas, siis kas nende õigusaktide toime võib esialgu säilitada, et vältida õiguskindlusetust ning et võimaldada kasutada varem kogutud ja säilitatavaid andmeid mõnel nendes õigusaktides nimetatud eesmärgil?

3) Kas liikmesriigi kohus võib esialgu säilitada niisuguste õigusnormide toime, mis võimaldavad turukuritarvituste alal uurimisi läbi viival sõltumatu haldusasutusel saavutada ilma kohtu või teise sõltumatu haldusasutuse eelneva kontrollita, et talle edastatakse ühenduseandmed?“

IV Õigusraamistik

1. Euroopa Liidu õigusnormid:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatuset ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv)

Artikkel 15 (sellele sättele tuginetakse, kuid selle sisule ei ole eelotsusetaotluses viidatud)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/6/EÜ siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta

Artikli 12 lõike 2 punktid a ja d

„[...]“

2. Selle artikli lõikes 1 osutatud volitusi kasutatakse kooskõlas liikmesriigi õigusega, ilma et see piiraks artikli 6 lõike 7 kohaldamist, ning need hõlmavad vähemalt õigust

a) tutvuda kõigi dokumentidega nende vormist hoolimata ja saada nende dokumentide koopiad;

[...]

d) nõuda olemasolevaid telefonikõnede salvestusi ja tõendeid andmete edastamise kohta;

[...]“.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turu kuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ

Artikli 23 lõike 2 punktid g ja h

„Selleks et täita käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid, on pädeval asutusel kooskõlas siseriikliku õigusega

vähemalt järgmised järelevalve- ja uurimispädevused:

[...]

g) õigus nõuda investeerimisühingute, krediidasutuste või finantseerimisasutuste valduses olevaid telefonikõnede ja elektroonilise side andmeid ning andmeliikluse andmeid;

h) õigus nõuda juhul, kui seda siseriiklikus õiguses lubatakse, telekommunikatsioonioperaatori valduses olevaid andmeliikluse andmeid, kui on mõistlik kahtlus, et toime on pandud õigusrikkumine, ja kui nimetatud andmed võivad olla olulised artikli 14 punkti a või b või artikli 15 rikkumise uurimiseks;

[...]“

2. Liikmesriigi õigusaktid

Raha- ja rahandusseadustik (code monétaire et financier)

Artikli L-621-10 esimene lõik

„Uurijad ja audiitorid võivad uurimise või kontrolli eesmärgil lasta endale edastada kõiki dokumente, olenemata andmekandjast. Samuti võivad uurijad lasta endale edastada andmeid ja saada koopiaid andmetest, mida on säilitanud ning töödeldud telekommunikatsioonioperaatorid kooskõlas posti- ja elektroonilise side seadustiku (code des postes et des communications électroniques) artikliga L.34-1 ning teenuseosutajad, keda on mainitud 21. juuni 2004. aasta seaduse digimajanduse usaldusväarsuse tagamise kohta (loi pour la confiance dans l'économie numérique) nr 2004-575 artikli 6 I punkti alapunktides 1 ja 2.“

Posti- ja elektroonilise side seadustik (code des postes et des communications électroniques)

Artikkel L. 34-1

„[...]“

II. Kui III punkti sätetest ei tulene teisiti, kustutavad elektroonilise side operaatorid [...] kõik andmeliiklusandmed või muudavad need anonüümseks [...].

[...]

III. Süütegude uurimise, tuvastamise ja menetlemise huvides [...] võib teatavat tüüpi tehniliste andmete kustutamise või anonüümseks muutmise peatada kuni üheks aastaks. [...]“

Artikkel R.10-13

„Artikli L. 34-1 III punkti kohaselt säilitavad elektroonilise side operaatorid süütegude uurimise, tuvastamise ja menetlemise huvides järgmise teabe:

- a) kasutaja tuvastamist võimaldavad andmed;
- b) kasutatud terminali sideseadmete andmed;
- c) iga sideseansi tehnilised tunnused, nagu kuupäev, kellaeg ja kestus;
- d) taotletud või kasutatud lisateenuste ja nende osutajate andmed;
- e) andmed, mis võimaldavad tuvastada side adressaati või adressaate.“

Cour de cassation (Prantsusmaa kassatsioonikohus) täpsustab, et need pärast side toimumist loodavad või töödeldavad ühendusandmed on seotud side asjaolude ning teenuse kasutajatega ja ei hõlma mingit teavet sõnumite sisu kohta.

V. Põhikohtuasja ja faktiliste asjaolude kokkuvõte

- 3 22. mail 2014 algatati kohtulik eeluurimine seoses faktiliste asjaoludega, mis kvalifitseeriti siseteabe alusel kauplemiseks ja varjamiseks.
- 4 Pärast seda kui 23. ja 25. septembril 2015 esitas Autorité des marchés financiers'i (väärtpaberituru järelevalveasutus, Prantsusmaa, edaspidi „AMF“) peasekretär hoiatusteate, millega koos edastati ka selle sõltumatu ametiasutuse uurimisdokumendid, mis hõlmasid muu hulgas telefoniliinide kasutamise seotud isikuandmeid, laiendati eeluurimise eset ka CGG, Airgasi ja Air Liguide'i väärtpaberitele ja mis tahes nendega seotud muudele finantsinstrumentidele sama süüteo tunnuste alusel ja lisaks ka kaasaaitamise, korruptsiooni ja rahapesu tunnuste alusel.
- 5 Eespool nimetatud telefoniliinide kasutamise kohta andmete kogumisel tuginesid AMFi esindajad raha- ja rahandusseadustiku (code monétaire et financier) artiklile L. 621-10.
- 6 Kassaator, kelle suhtes algatati 29. mail 2017 eeluurimine Airgasi väärtpaberite ja selle äriühinguga seotud finantsinstrumente puudutava siseteabe alusel kauplemise tõttu, esitas 28. novembril 2017 kaebuse menetlustoimingute tühistamiseks.
- 7 Cour d'appel de Paris' (Pariisi apellatsioonikohus, Prantsusmaa) eeluurimiskolleegium lahendas selle nõude 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsuses.
- 8 Kassaator esitas selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse.
- 9 Kohtuotsusega, millega esitati eelotsusetaotlus, lükati kassaatori esitatud neljast väitest tagasi esimene, kolmas ja neljas ning need ei ole eelotsusetaotluse seisukohast asjakohased.
- 10 Teise väite kohaselt on rikutud Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni (EIÕK) artikleid 6 ja 8, direktiivi 2002/58 artiklit 15, Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 7, 8, 11 ning 52, posti- ja elektroonilise side seadustiku (code de postes et des communications électroniques) artikleid L. 34-1 ja R. 10-13, raha- ja rahandusseadustiku (code de monétaire et financier) – selle 26. juuli 2013. aasta seaduse nr 2013-672 järgses redaktsioonis – artiklit L. 621-10, kriminaalmenetluse seadustiku (code de procédure pénale) artikleid 591 ja 593, mis ühiselt kujutavad endast Euroopa Liidu õiguse ülimuslikkuse ning tõendite usaldusväärsuse põhimõtet.

VI. Põhikohtuasja kassaatori peamised argumendid

- 11 Kassaator kritiseerib vaidlustatavat kohtuotsust osas, milles lükatakse tagasi väide, et posti- ja elektroonilise side seadustiku (code des postes et des communications électroniques) artikkel 34-1 ning raha- ja rahandusseadustiku (code monétaire et

financier) artikkel L. 621-10 ei ole kooskõlas direktiiviga 2002/58 ja EIÕK-i artikliga 8.

- 12 Kassaator märgib, et 2. oktoobri 2018. aasta kohtuotsuses Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:788, punkt 35) otsustas Euroopa Kohus, et „direktiivi 2002/58 artikli 15 lõiget 1 tuleb koostoimes sama direktiivi artikliga 3 tõlgendada nii, et selle direktiivi kohaldamisalasse kuulub nii seadusandlik meede, mis paneb elektroonilise side teenuste osutajatele kohustuse säilitada andmeliiklus- ja asukohaandmeid, kui ka seadusandlik meede, mis puudutab liikmesriigi asutuste õigust tutvuda nende teenuste osutajate säilitatavate andmetega“.
- 13 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsuses Tele2 Sverige ja Watson jt (C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970) otsustas Euroopa Kohus, et direktiivi 2002/58 artikli 15 lõige 1 „eeldab nimelt tingimata, et selles nimetatud riigisisesed meetmed, nagu andmete säilitamine kuritegevuse vastu võitlemise eesmärgil, kuuluvad selle direktiivi kohaldamisalasse“ (punkt 73). Leides, et vaidlusalused riigisisesed õigusnormid ei kuulu direktiivi 2002/58 kohaldamisalasse, kuna „[...] näib, et Euroopa Liidu Kohus eemaldab need direktiivi artikli 1.3 sätete kohaldamisalast“, eiras eeluurimiskolleegium tõlgendust, mille oli Euroopa Liidu Kohus sellele direktiivile andnud.
- 14 Samas 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsuses Tele2 Sverige ja Watson jt otsustas Euroopa Kohus, et direktiivi 2002/58 artikli 15 lõikega 1 „on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad kuritegevuse vastu võitlemise eesmärgil ette kõiki elektroonilise side vahendeid puudutava kohustuse säilitada üldiselt ja vahet tegemata kõikide abonentide ja registreeritud kasutajate kõik liiklusandmed ja asukohaandmed“ (punkt 112). Sellest järeldub, et liikmesriigi õigusnormid peavad „sätestama selged ja täpsed eeskirjad niisuguse andmete säilitamise meetme ulatuse ja kohaldamise kohta ning kehtestama miinimumnõuded“ ja „täpsemalt peavad need liikmesriigi õigusnormid ette nägema, millistel asjaoludel ja milliste tingimuste kohaselt võib andmete säilitamise meetme ennetavalt võtta, tagades seeläbi, et niisugune meede piirduks rangelt vajalikuga“ (punkt 109). Seejuures on vajalik, et andmete säilitamine vastaks „objektiivsetele kriteeriumidele, mis loovad seose säilitatavate andmete ja taotletava eesmärgi vahel“ ning materiaalsele tingimustele, „mis praktikas võimaldaks meetme ulatust ja seeläbi ka puudutatud isikute ringi tõhusalt piirata“ (punkt 110). Seega, keeldudes kustutamast telefonisideandmeid, mida AMF oli kooskõlas posti- ja elektroonilise side seadustiku (code des postes et des communications électroniques) artiklitega L. 34-1 ja R. 10-13 kassaatorilt saanud, rikkus eeluurimiskolleegium eeltoodud sätteid, sest nendes artiklites sätestatud andmete säilitamine üldiselt ja vahet tegemata riivab tõsiselt õigust eraelu puutumatusel ning nendes artiklites ei tagata mitte mingil moel, et andmete säilitamise meede puudutaks tõepoolest üksnes raske kuritegevusega seotud isikuid või andmeid.
- 15 Samuti otsustas Euroopa Liidu Kohus 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsuses Tele2 Sverige ja Watson jt (C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970), et „kuna

direktiivi 2002/58 artikli 15 lõikes 1 nimetatud meetmetega peavad [...] „kaasnema piisavad tagatised“, peab niisugune meede [...] nägema ette selged ja täpsed eeskirjad selgitamiseks, millistel asjaoludel ja milliste tingimuste kohaselt peavad elektrooniliste teenuste osutajad andma riigi pädevatele ametiasutustele juurdepääsu andmetele“ (punkt 117). Seega, keeldudes kustutamast kassaatori telefonisideandmeid, mille telefonioperaatorid olid kooskõlas raha- ja rahandusseadustiku (code monétaire et financier) artikli L. 621-10 teise lausega AMFi uurijatele edastanud, rikkus eeluurimiskolleegium direktiivi 2002/58 artikli 15 lõiget 1, kuna need liikmesriigi sätted ei sea mingit piirangut uurijate õigusele nõuda telekommunikatsioonioperaatorite säilitatud ja töödeldud andmete edastamist ega taga “sobival viisil, et ühelt poolt õigus eraelu puutumatusse ning teiselt poolt avaliku korra rikkumise ennetamine ja rikkumiste toimepanijate otsimine oleksid tasakaalustatult ühitatud”, nagu märkis Conseil constitutionnel (konstitutsioonikohtu otsus nr 2017-646/647, 21. juuli 2017. aasta esmatähtis põhiseaduslikkuse küsimus).

- 16 Kassaator väidab, et igasugune avaliku võimu sekkumine eraelu puutumatusse õigusesse peab olema vajalik ja proportsionaalne. Ent eeluurimiskolleegium, keeldudes kassaatori telefoniandmete kustutamisest, rikkus paratamatult Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklit 8, kuna telefonioperaatorid olid neid säilitanud ja seejärel AMFi uurijatele edastanud sisedokumentide alusel, mis ei näe ette piisavaid garantiisid kuritarvitamise piiramiseks.

VII. Eelotsusetaotluse põhjendus

- 17 Lükkamaks tagasi vastuväidet, mille kohaselt on raha- ja rahandusseadustiku (code monétaire et financier) artikkel L. 621-10 ning posti- ja elektroonilise side seadustiku (code des postes et communications électroniques) artikkel L. 34-1 Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikat silmas pidades direktiivi 2002/58 nõuetega vastuolus, märgivad eeluurimiskolleegiumi kohtunikud – olles meenutanud isikuandmete kogumise asjaolusid –, et raha- ja rahandusseadustiku (code monétaire et financier) artikkel L. 621-10, mille kohaselt on ainult haldusasutuse teenistujatel, kellel on vastavad volitused ja ametisaladuse hoidmise kohustus, õigus nõuda ühenduseandmete edastamist, ei tundu olevat eespool viidatud direktiivi artikli 15 lõikega 1 vastuolus.
- 18 Nad leiavad, et sama kehtib ka posti- ja elektroonilise side seadustiku (code des postes et communications électroniques) artikli L.34-1 sätete kohta, tulenevalt artikli R. 10-3 I punktis sätestatud piirangutest nii andmetele, mida operaatorid peavad säilitama, kui ka nende säilitamise kestusele.
- 19 Nad rõhutavad, et määruse nr 596/2014, mis käsitleb turu kuritarvitusi, artikli 23 lõike 1 punkti h kohaselt võivad pädevad asutused nõuda juhul, kui seda liikmesriigi õiguses lubatakse, telekommunikatsioonioperaatori valduses olevaid andmeliikluse andmeid, kui esineb mõistlik kahtlus, et toime on pandud õigusrikkumine, ja kui nimetatud andmed võivad olla olulised artikli 14 punkti a

või b rikkumise uurimiseks – õigusnormid, milles on sätestatud keeld kaubelda või teha katsed kaubelda siseteabe alusel ja keeld soovitada teisel isikul tegeleda siseteabe alusel kauplemisega või mõjutada teda siseteabe alusel kauplema, või artikli 15 rikkumise uurimiseks – õigusnorm, milles on sätestatud keeld manipuleerida turuga.

- 20 Kohtunikud järeldavad sellest, et sellega, kui kohaldatakse õigusnorme, mis on kooskõlas Euroopa Liidu määruse – üldkohaldatava Euroopa Liidu õigusaktiga, mille kõik sätted on kohustuslikud ja mis on liikmesriikide õiguskorras kohaldatav kõikide õigussubjektide suhtes –, ei saa kaasneda mingit tühisust.
- 21 Kassaator põhjendab seda, miks vaidlustatud kohtuotsus tuleb tühistada, sisuliselt väitega, et andmeid koguti eespool viidatud õigusaktide alusel, millega on nähtud ette andmete üldine ja vahet tegemata säilitamine, rikkudes eespool viidatud direktiivi 2002/58/EÜ niisugusena, nagu Euroopa Kohus on seda tõlgendanud, ning et raha- ja rahandusseadustiku artikliga L. 621-10 26. juuli 2013. aasta seadusega muudetud redaktsioonis ei ole AMF uurijate õigusele lasta endale edastada säilitatavad andmed kehtestatud mingit piiri.
- 22 Kohtujurist järeldab, et selle probleemiga seoses on vaja esitada Euroopa Kohtule kaks küsimust, millest esimene puudutab seda, kas Euroopa Liidu õigusega on kooskõlas eraoperaatorite poolt isiklike ühendusandmete säilitamise tingimused, ning teine seda, millistel tingimustel on AMF-l õigus nende andmetega tutvuda, nagu see oli ette nähtud eespool viidatud artikli L. 621-10 asjasse puutuval ajal kehtinud redaktsioonis, võttes arvesse määruse nr 596/2014, mis käsitleb turu kuritarvitusi, sätteid ja sellest liikmesriikidele tulenevaid kohustusi, ning asjaolu, et selle määrusega tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/6/EÜ, siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta.
- 23 Kassaator leiab oma repliigis, et eelotsuse küsimuse esitamine Euroopa Kohtule ei ole vajalik, kuna see kohus on direktiivi 2002/58 tähenduse kohta oma seisukohta juba selgelt väljendanud.
- 24 Väite analüüsimiseks on vaja eristada ühendusandmetega tutvumise korda ja nende säilitamise korda.

a) Ühendusandmetega tutvumine

- 25 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsuses Tele2 Sverige ja Watson jt (C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970) leidis Euroopa Kohus, et direktiivi 2002/58 artikli 15 lõiget 1 tuleb Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 7, 8 ja 11 ning artikli 52 lõiget 1 arvesse võttes tõlgendada nii, et „*sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis reguleerivad liiklusandmete ja asukohaandmete kaitset ja turvalisust [...], piiramata seda juurdepääsu kuritegevuse vastu võitlemise raames üksnes raske kuritegevuse vastu võitlemisega; nägemata ette, et andmetele juurdepääsu saamise eeltingimuseks on kohtu või sõltumatu*

haldusasutuse eelnev kontroll; ning nõudmata, et kõnealuseid andmeid säilitataks liidu territooriumil (punkt 125).

- 26 Conseil constitutionnel (konstitutsioonikohus) tunnistas 21. juuli 2017. aasta otsusega raha- ja rahandusseadustiku (code monétaire et financier) artikli L. 621-10 esimese lõigu põhiseadusevastaseks põhjusel, et menetlus, mida järgides oli AMF-l õigus andmetega tutvuda, ei olnud niisugusena, nagu see eksisteeris faktiliste asjaolude asetleidmise ajal, kooskõlas õigusega eraelu austamisele, mida kaitseb inimese ja kodaniku õiguste deklaratsiooni artikkel 2. Leides siiski, et vaidlustatud sätete kohene kehtetuks tunnistamine tooks kaasa ilmselgelt liiga tõsiseid tagajärgi, lükkas Conseil constitutionnel (konstitutsioonikohus) selle tühistamise edasi 31. detsembrini 2018. Tehes sellest põhiseadusega vastuolus olevaks tunnistamisest järeldused, kehtestas seadusandja 23. oktoobri 2018. aasta seadusega nr 2018-898 uue artikli L. 621-10-2, millega nähakse ette, et ükskõik missuguseks AMF uurijate poolseks ühenduseandmetega tutvumiseks peab olema eelnevalt loa andnud teine sõltumatu haldusasutus, keda nimetatakse „tutvumistaotluste kontrollijaks“.
- 27 Kuna Conseil constitutionneli (konstitutsioonikohus) otsuse toime ajas on edasi lükatud, tuleb asuda seisukohale, et faktiliste asjaolude asetleidmise ajal kohaldatud õigusnorme ei saa tunnistada tühiseks nende vastuolu tõttu põhiseadusega. Küll aga tuleb märkida, et kuigi raha- ja rahandusseadustiku artikli L. 621-1 järgi nii selle faktiliste asjaolude asetleidmise ajal kohaldatud kui ka praeguses redaktsioonis on AMF „sõltumatu avalik-õiguslik asutus“, ei olnud tema uurijate võimalus saada ühenduseandmeid ilma kohtu või teise sõltumatu haldusasutuse eelneva kontrollita kooskõlas nõuetega, mis on kehtestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitega 7, 8 ja 11 niisugusena, nagu neid on tõlgendanud Euroopa Kohus.
- 28 Ainus tekkiv küsimus puudutab võimalust lükata raha- ja rahandusseadustiku artikli L. 621-10 liidu õigusega vastuolus olevaks tunnistamise tagajärjed ajaliselt edasi lükata.

b) Ühendusandmete säilitamine

- 29 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsuses Tele2 Sverige ja Watson jt (C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970) leidis Euroopa Kohus, et direktiivi 2002/58 artikli 15 lõiget 1 tuleb Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 7, 8 ja 11 ning artikli 52 lõiget 1 arvesse võttes tõlgendada nii, et „*sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad kuritegevuse vastu võitlemise eesmärgil ette kõiki elektroonilise side vahendeid puudutava kohustuse säilitada üldiselt ja vahet tegemata kõikide abonentide ja registreeritud kasutajate kõik liiklusandmed ja asukohaandmed*“ (punkt 112).
- 30 Käsitletaval juhul tutvus säilitatavate andmetega AMF, kes kahtlustas siseteabe alusel tehtud tehinguid ja turu kuritarvitusi, mille võib kvalifitseerida mitmeks tõsiseks kriminaalkorras karistatavaks teoks, ning tal oli oma uurimise tõhususe

huvides vaja kontrollida erinevaid säilitatavaid andmeid mitu korda teatava aja jooksul, mis võimaldas avastada siseteavet mitme suhtleja vahel, mis omakorda näitas, et sellel alal esineb ebaseaduslik praktika.

- 31 Need uurimised, mille AMF läbi viis, vastavad kohustustele, mis on liikmesriikidele kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2003/6/EÜ ning mis kohustavad neid nimetama ainult ühe haldusasutuse, kelle artikli 12 lõike 2 punktis d kindlaks määratud volituste hulka kuulub õigus nõuda „olemasolevaid telefonikõnede salvestusi ja tõendeid andmete edastamise kohta“.
- 32 16. aprilli 2014. aasta määruses (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi – ja millega asendati eespool viidatud direktiiv alates 3. juulist 2016 –, on vastavalt selle artiklis 1 määratletud eesmärgile ette nähtud „ühine siseteabe alusel kauplemist, siseteabe õigusvastast avaldamist ja turuga manipuleerimist (turukuritarvitus) reguleeriv õigusraamistik ning turukuritarvitust tõkestavad meetmed, et tagada liidu finantsturgude terviklikkus ning tugevdada investorite kaitset nendel turgudel ja suurendada investorite usaldust kõnealuste turgude vastu“.
- 33 Selle artikli 23 lõike 2 punktides g ja h on sätestatud, et pädeval asutusel on õigus nõuda investeerimisühingute, krediidiastutuste või finantseerimisasutuste valduses olevaid telefonikõnede ja elektroonilise side andmeid ning andmeliikluse andmeid.
- 34 Tal on ka õigus nõuda juhul, kui seda siseriiklikus õiguses lubatakse, telekommunikatsioonioperaatori valduses olevaid andmeliikluse andmeid, kui on mõistlik kahtlus, et toime on pandud õigusrikkumine, ja kui nimetatud andmed võivad olla olulised artikli 14 punkti a või b rikkumise uurimiseks – õigusnormid, mis käsitlevad siseteabe alusel tehtud tehinguid ja siseteabe ebaseaduslikku levitamist, või artikli 15 rikkumise uurimiseks – õigusnorm, mis käsitleb manipuleerimist turuga.
- 35 Selles õigusaktis on (põhjenduses 65) rõhutatud ka, et need ühenduseandmed on ülitähtsad ja mõnikord ainsad tõendid siseteabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise tuvastamiseks ja kinnitamiseks, sest võimaldavad tuvastada väära või eksitava teabe levitamise eest vastutava isiku või kindlaks teha, et isikud on olnud teatud ajal omavahel ühenduses ja et kaks või rohkem isikut on omavahel seotud.
- 36 Märkides, et niisuguste volituste kasutamine võib minna tõsiselt vastuollu õigusega era- ja pereelu, kodu ja teabevahetuse kaitsele, kohustab see liikmesriike igasuguse kuritarvitamise vastu kehtestama piisavad ja tõhusad kaitsemeetmed ja võimaldama pädevatel asutustel selliseid sekkuvaid õigusi kasutada määral, mis on vajalik tõsiste juhtumite nõuetekohaseks uurimiseks, kui puuduvad muud samaväärsed vahendid, millega saavutada sama tulemus, millest tuleneb, et

teatavaid turu kuritarvitusi, mida see õigusakt käsitleb, tuleb pidada tõsisteks kuritegudeks (põhjendus 66).

- 37 Käsitletaval juhul oli siseteave, mis võis kujutada endast turul valitseva ebaseadusliku praktika olulist koostisosa, oma olemuselt suuline ja salajane.
- 38 Tekib seega küsimus, kuidas tuleb direktiivi 2002/58 artikli 15 lõige 1, tõlgendatuna Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitest 7, 8 ja 11 lähtudes, kokku sobitada nõuetega, mis on kehtestatud direktiivi 2003/6 ja määruse 596/2014 eespool viidatud sätetega.
- 39 Näib, et niisugusele küsimusele vastamiseks ei sisalda olemasolev kohtupraktika vajalikku selgitust niisuguses õiguslikus ja faktilises raamistikus, mida ei ole varem esinenud, ning seega ei saa öelda, et ei ole mingit mõistlikku kahtlust, kuidas tuleb liidu õigust õigesti kohaldada. Seega tuleb esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus.
- 40 Juhul, kui Euroopa Kohtu vastus on niisugune, et Cour de cassation (kassatsioonikohus) peab asuma seisukohale, et Prantsusmaa ühenduseandmete säilitamist käsitlevad õigusaktid ei ole liidu õigusega kooskõlas, tundub asjakohane esitada küsimus, kas nende õigusaktide toime võib esialgu säilitada, et vältida õiguskindlusetust ning võimaldada kasutada varem kogutud ja säilitatavaid andmeid mõnel nendes õigusaktides nimetatud eesmärgil.
- 41 Seega tuleb Euroopa Liidu Kohtule esitada järgmised eespool nimetatud eelotsuse küsimused.